N°. 40. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zaturdag 16 Februarij.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 13den Februarij

Naar men wil, of naar althans door de organen der oppositie verzekerd wordt, zou de minister van binnenlandsche zaken *Montalivet*, na de ontbinding der kamer, een algemeene lijst hebben willen opmaken van de prefecten en onder-prefecten, wier gezindheid voor het ministerie twijfelachtig was; het getal dier personen zou echter te aanmerkelijk geworden zijn, om dezelve alle te doen vervangen, weshalve men van dien algemeenen maatregel afgezien en zich vergenoegd had, met de verplaatsingen en veranderingen, die onvermijdelijk waren geworden en alrede bekend zijn. Volgens de verzekering van dien zelfden kant werden er ook in de voornaamste steden van Frankrijk, naar het voorbeeld van Parijs, verkiezings-comité's opgerigt, om de verkiezing der ministeriele kandidaten tegen te werken. De grootste klip - wordt hier verder gezegd - waarop men vreest dat de coalitie schipbreuk zal lijden, is, dat zich verdeeldheid zal openbaren in de onderscheidene deelen, waaruit zij zamengesteld is, wanneer het namelijk op de ondersteuning der verschillende kandidaten zal aankomen. In ieder arrondissement moest zich dan slechts één van de 213 oppositie leden voordoen, en wanneer er in een collegie twee kandidaten, bijv. een van de doctrinaire partij en een van de linkerzijde waren, dan moest men zich onderling verstaan, en wie bevonden wierd de minste kans te hebben vrijwillig terug treden. Dit zou zeker een uitmuntend middel zijn, om de tegenpartij te versterken, maar of het bij de onderlinge eerzucht en naijver uitvoerbaar is, zal nader te bezien staan.

Van een' anderen kant wordt het volgende over de verkiezingen in den tegenwoordigen staat van zaken gemeld: » Het is onmogelijk om nog binnen eenige dagen de meer of min waarschijnlijke kansen van de beide partijen, die elkander den zegepalm bij de verkiezingen betwisten, te bepalen. Intusschen gelooft men in het algemeen, dat het ministerie de overhand zal hebben. Zal de uitslag ten voordeele van het ministerie afdoende zijn, dan moet het cijfer van de aan het kabinet toegedane meerderheid een veertig of vijftigtal stemmen bedragen. De statistiek van de verkiezings-collegien belooft niet meer dan een vijftiental nieuwe stemmen voor het ministerie. Deze versterking zou de meerderheid van het ministerie in de kamer op omtrent 25 stemmen brengen, en daar dit getal niet voldoende is, zou bij zoodanigen uitslag alles nogmaals op nieuw in kwestie kunnen gebragt worden.

» De mogendheden van Europa zien zeer goed het gevaar in van den toestand waarin het door de partijen zoozeer verscheurde Frankrijk verkeert. Het is zeker, dat Engeland, Rusland en andere mogendheden zich blijven wapenen. Deze toerustingen stelde men eerst op rekening van de hollandsch-belgische kwestie; maar de waarheid is, dat Frankrijk van nabij door Europa gadegeslagen wordt, [illegible] dat eene verandering van stelsel den algemeenen vrede in gevaar brenge.

» De hollandsch-belgische zaken zijn nog niet geheel beslecht, maar het laatste zegel zal weldra op de ratificatie van de eindschikking gedrukt worden. Men verzekert dat de belgische kamers tegen den 15den of 20sten Februarij moeten bijeengeroepen worden. De heer *Detheux* zal haar, uit naam van het gouvernement, het besluit van den koning om de 24 artikelen te teekenen mededeelen; dit besluit zal, na welligt zeer onstuimige debatten, met eene meerderheid van 10 à 15 stemmen bekrachtigd worden. De tenuitvoerlegging zal misschien hier of daar eenige onlusten veroorzaken, maar de algemeene vrede hierdoor niet in gevaar gebragt worden."

— Het *Journal des Débats* vermeldt dat de Prins *van Joinville* te Havannah aangekomen. — Met dezelfde berigten had men te vernemen, dat de onlangs in de haven van Havanna aangekomene fransche stoomboot *le Veloce* eene prooi der vlammen was geworden.

— Men merkt op, dat de post van grootkanselier van het legioen van eer, die opengevallen is door de benoeming van den maarschalk *Gérard* tot kommandant der nationale garde, nog niet vervuld geworden is. Men dacht, dat die betrekking aan den maarschalk *Soult* zou opgedragen worden, maar sedert zijne jongste mislukte poging om een nieuw ministerie zamen te stellen, schijnt men van dit voorstel te hebben afgezien. De betrekking dien de heer *Persil* bekleedde, te weten, president van de commissie voor de munt, zal naar men wil, ook niet vervuld worden. Sommigen willen, dat deze post bewaard wordt voor een der ministers, ingeval het tegenwoordig bestuur geheel of gedeeltelijk moest aftreden.

— De legitimistische bladen zijn heden met een zwarten rouwband omgeven, ter gelegenheid van den jaardag van den dood des hertogs *van Berry* en van de vernieling van het aartsbisschoppelijk paleis. In verscheidene kerken zijn lijkmissen gelezen.

— De verantwoordelijke uitgever van den *National* is gisteren voor den regter van instructie verschenen. Hij wordt beschuldigd, wegens een artikel betrekkelijk het leger, van aanzetting tot haat en verachting van het gouvernement des konings; 2. aanzetting tot militaire insubordinatie; 3. aanzetting tot ongehoorzaamheid aan de wetten.

— Het getal der bladen van de beide partijen, die tegenwoordig boven het gewoon getal gedrukt en gratis naar de departementen worden rondgezonden, berekent men op verscheidene duizenden. De *Constitutionnel* spreekt van 100,000 stuks door de ministerielen verzonden, dat toch wel overdreven zal zijn.

— Uit Spanje heeft men heden weder geen tijdingen ontvangen.

— Ter beurze was eerst eene kleine neiging tot rijzing merkbaar, maar later daalde de koers, zonder dat men daarvoor eene bijzondere reden wist. Sommigen schreven het toe aan de onzekerheid van den staat der verkiezingen, anderen aan de ongerustheid over de gebeurtenissen in Belgie toe. De notering was heden (13 Februarij) 5 pCt. 110,65; 3 pCt. 78,60; Nap. r. 99; Sp. Ardoin 19¾; Portugal 23; Rom. L. 99⅝.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 12den Februarij.

Z. Exc. de heer *Abercromby*, Britsche gezant bij de Duitsche Bondsvergadering, is uit Londen alhier aangekomen.

Van eene vervroegde hervatting van de zittingen dier vergadering verneemt men nog niets zekers. Intusschen heerscht onder de hier aanwezige Bondsgezanten steeds veel bedrijvigheid. De militaire Bonds-commissie houdt iederen Zaturdag eene bijeenkomst.

— Prins *Frederik Wilhelm*, tweede zoon van wijlen den landgraaf *Frederik van Hessen-Kassel*, wordt hier thans gedoodverwd als de nieuwe gouverneur der Bondsvesting Luxemburg. De genoemde Prins kommandeerd nu eene divisie te Koningsberg.

— Uit Berlijn schrijft men:

» Bij ons ministerie van oorlog heerscht thans groote drukte, welke betrekking heeft tot de ontruiming van het Luxemburgsche en Limburgsche gebied door de Belgen. Sedert eenige dagen wordt tot laat in den nacht op de bureaux gearbeid, om, in overeenstemming met de overige groote europesche mogendheden, het besluit der Londensche conferentie met kracht te voltrekken. Wanneer tot nog toe ónzerzijds nergens troepen zijn geconcentreerd geworden, zoo kan toch bij de voortreffelijke organisatie van ons krijgswezen, binnen korten tijd, een sterk leger slagvaardig zijn. Men hoopt echter steeds, dat de overmoed der Belgen het niet zoo ver zal laten komen, daar deze hierbij niets dan verliezen kunnen.

— Volgens een berigt uit Kassel, van den 1sten dezer, waren de noodige toebereidselen tot het mobiel maken van het Keurhessische kontingent van het 9de korps der Bonds-armee toen zoo ver gevorderd, dat hetzelve, op het eerste bevel uit Frankfort, te velde kon trekken.

— In de *Leipziger Allgemeine Zeitung* vindt men eenen brief uit Berlijn, waarin gemeld wordt, dat de pruissische regering thans stellig zoude besloten hebben, eene wet uit te vaardigen, waarbij

bepaald wordt, dat de huwelijken voortaan in de geheele monarchie, even als burgerlijke contracten, voor burgerlijke ambtenaren zullen moeten gesloten worden. Intusschen zou met de invoering dier wet nog eenigen tijd gewacht worden, waarschijnlijk omdat er, ten gevolge daarvan, ook, in andere gedeelten der wetgeving, zoo als op het stuk der echtscheiding, enz., nog wijzigingen zouden moeten plaats hebben, waaromtrent de werkzaamheden nog niet afgeloopen waren. — Overigens wordt in dit berigt stelliger dan ooit tegengesproken, dat de pruissische regering geneigd zou wezen, om concessien te doen, ten einde in de geschillen met den Heiligen Stoel tot eene schikking te geraken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Februarij.

Men zal zich herinneren, dat den 20sten December jl., de zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn geschorst geworden. Derzelver eerstvolgende vergadering is toen bepaald op woensdag, den 27sten Februarij dezes jaars, des middags ten 2 ure. Bij haar uiteengaan, waren bij de kamer aanhangig: 1°. een ontwerp van wet betrekkelijk den waarborg der gouden en zilveren werken; 2°. een ontwerp ten aanzien van de droogmaking van het Haarlemmermeer; 3°. een ontwerp tot wijziging der wet ten opzigte van het Nederlandsche muntwezen; en 4°. twee ontwerpen nopens de tienjarige begrooting. Bij de weder-opvatting harer werkzaamheden, zal de kamer zich met de behandeling dezer ontwerpen van wet bezig houden. Voorts is het te verwachten, dat de Regering nog in den loop dezer zitting, aan de kamers eene staatkundige mededeeling zal doen. Eindelijk zou het mogelijk kunnen zijn, dat de Regering nog in den loop dezer zitting, aan de kamers een voordragt doen zal van een met de zeden der Natie strookend strafwetboek, waarvan in de gehouden Troonrede, bij de opening van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal, is melding gemaakt.

Reeds zijn de aanwezige leden der Tweede Kamer, door Z. Exc. den minister van financien onderrigt geworden, dat, ter inzage van de leden der kamer, aan het ministerie van financien gereed liggen de stukken, tot het onderwerp der aanhangige muntwet betrekkelijk.

Men verneemt ook, dat de Regering bereids geantwoord heeft, op de bedenkingen, die ten aanzien van de eerstgemelde ontwerpen, in de afdeelingen der Tweede Kamer waren gemaakt.

Bij de weder-opvatting van hare werkzaamheden, zal de Tweede Kamer een aanvang maken met in hare afdeelingen te onderzoeken, de voordragten betrekkelijke de tienjarige begrooting, die haar, bij haar uiteengaan waren aangeboden.

— Het *Handelsblad* behelst een bijzonder berigt uit Brussel, volgens welke het belgisch bewind bij de heropening der kamers op aanstaanden dingsdag, deszelfs conclusie nopens de door Belgie te volgen gedragslijn zal kenbaar maken en daarop de bekrachtiging der kamers vragen. Naar men vernam had *Leopolds* regering tot de gave onvoorwaardelijke aanneming van het eind-protocol der Londensche conferentie besloten, en achtte zij zich van eene meerderheid van omtrent 20 stemmen in de kamer der vertegenwoordigers, ter ondersteuning harer beslissing verzekerd. Van dien kant zag men dus geenerlei moeijelijkheid te gemoet, doch was men van de andere zijde niet zonder vrees voor de uitspattingen der zoogenaamde tegenstandspartij, die het er alleen op scheen gemunt te hebben om oorlog te verwekken. De voorstanders van vrede en rust in Belgie, die de overgroote meerderheid uitmaakten, waren voor de mogelijke gevolgen van dien tegenstand hoogst beducht; in een' oorlog of zelfs in eene bezetting door vreemde troepen, voorzagen zij, zoo niet de verbrokkeling des rijks, dan toch een' schok voor het staats- en bijzonder crediet, waarvan het land nog lang de wrange vruchten zou moeten plukken.

— De *Avondbode* behelst in eene correspondentie uit 's Hage het volgende: » Men verneemt hier thans met meerdere zekerheid, dat *Leopold* besloten heeft, om het eindtraktaat te doen teekenen, maar dat de teekening nog *niet* is geschied. Aan de conferentie schijnt werkelijk door hem te zijn te kennen gegeven, dat de kamer het vraagstuk zal beslissen; - hij rekent derhalve daar op eene meerderheid.”

— De Courant van Aken zegt, uit Brussel het stellig berigt ontvangen te hebben, dat aldaar het antwoord der conferentie ontvangen was op het jongste voorstel van de belgische regering, betreffende het bezetten van Maastricht en Venloo door bondstroepen. De conferentie had bepaald geweigerd het voorstel zelfs in beraadslaging te nemen.

— Bij koninklijk besluit is aan den heer *P. Brunsveld van Hulten*, eersten luitenant bij de 2de afdeeling Noord-Brabandsche schutterij, onlangs tot ambtenaar voor de Indische dienst benoemd, een eervol ontslag uit die betrekking verleend. — Eervol ontslag is verleend aan den chirurgijn van de 3de klasse, *S. H. Droogendijk*, uit het vaste korps officieren van gezondheid bij de Nederlandsche marine.

— Den 9den Februarij is te Groningen, in den ouderdom van bijna 61 jaren, overleden de hoogwelgeboren heer jhr. *W. J. Quintus*, Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van de tweede kamer der Staten Generaal, van het Provinciaal geregtshof van Groningen en van den raad der stad Groningen, Curator van de Latijnsche scholen, enz.

— Den 12den dezer is te Rotterdam overleden de hoog welgeboren heer Mr. *J. A.* Baron *van Zuylen van Nyevelt*, lid van de Ridderschap en Staten van Holland, Houtvester van het derde district Zuid-Holland, Secretaris der stad Rotterdam.

— In de Utrechtsche Courant leest men het volgende:

» Ons gouvernement houdt zich steeds bezig, om nut van onze kolonien te trekken en er de kultuur te bevorderen. Behalve de thee, zijdewormen, chochenille, enz., zal ook de kina naar Java worden overgebragt. Er is een geschikt persoon naar Peru gezonden, om de kina-plant van daar over de Stille Zuidzee naar Java over te brengen, en aldaar aan te kweeken.”

— De *Javasche Courant* van den 10den October ll. behelst het volgende berigt:

» Toen dezer dagen te Sumanap het gerucht liep, dat op het oostwaarts van dit eiland gelegen *rif der vier gebroeders*, een schip was gestrand, is Zr. Ms. stoomboot *Hekla*, gekommandeerd door den luitenant der 2de klasse *B. H. Staring*, onverwijld derwaarts gestevend, ten einde des noods en zoo mogelijk hulp te verleenen, tot redding der schipbreukelingen en tot behoud van schip en lading.

» Bij de komst op den 19den September jl., van de stoomboot *Hekla*, in de nabijheid van het gemelde rif, werd aan de zuidwestzijde van hetzelve, werkelijk een verlaten wrak gevonden, tot aan het water geheel afgebrand en nog brandende. Het scheen een nieuw 5 à 6 voeten diepgaand vaartuig, van Europesche bouworde, van omstreeks 250 à 300 lasten, te zijn geweest. Een vrouwe boegbeeld, wit geschilderd en met eenig verguldsel uitgemonsterd, werd onder anderen bij het wrak drijvende gevonden.

» Behalve een paar ankers en ankerkettingen, was van het wrak niets overig dan eenige stukken hout, terwijl zich in hetzelve bevonden, bedorven rijst, victualie, afgebrande stukken touwwerk, enz., alles onder elkander in eenen onbruikbaren staat.

» De stoomboot *Hekla*, welke omtrent het lot der equipagie geene juiste narigten had kunnen bekomen, heeft na de voorschreven bevinding aan het rif, deszelfs nasporingen tot redding der schipbreukelingen voortgezet.

» Volgens later bekomen inlichtingen, is het bovengemelde gestrande schip *The Jane*, van Londen, die op Baly eene lading rijst voor China bestemd, had ingenomen; terwijl het ons aangenaam is hier te kunnen bijvoegen, dat de gezaghebber en de equipagie, tijdig den bodem verlaten hebbende, zonder verlies van een enkel persoon, dezer dagen te Soerabaya zijn aangekomen.”

Men heeft thans weder uit de Noord-Amerikaansche bladen het verslag ontvangen van de viering van het St. Nicolaas-feest, hetwelk den 6den December jl. te Albany door de St. Nicolaas-maatschappij aldaar gevierd werd. Ook dit jaar droeg het feest wederom het blijk, hoe de herinnering aan het Hollandsche Vaderland steeds levendig blijft in degenen, wier voorvaderen, uit Nederland afkomstig, den eersten grond gelegd hebben tot de bloeijendste handelsteden, welke het Noord-Amerikaansche Gemeenebest thans telt. De zaal, waarin deze keer het feestmaal gehouden werd, tot hetwelk ook de president *van Buren*, de Nederlandsche gezant en de Nederlandsche konsul te New-York genoodigd waren, was wederom versierd met de Nederlandsche kleuren, met het Nederlandsche wapen en met een aantal portretten, waaronder men die van Z. M. onzen Koning, en van den generaal baron *Chassé* opmerkte; terwijl op den welbestelden disch menige nationaal Hollandsche schotel prijkte. en van de, na den afloop van het feestmaal gebragte toosten er weder menigeen gewijd was aan Holland en deszelfs regerend stamhuis.

Het in den laatsten tijd geheel tot tegenstand en oorlog gestemde Brusselsch blad *l'Emancipation* merkt het volgende aan omtrent de wederbijeenroeping der belgische kamers tegen dingsdag aanstaande: » Men heeft waarschijnlijk het tijdstip harer bijeenkomst vervroegd, opdat de belgische zaak zoude afgeloopen zijn voor de verkiezingen in Frankrijk, en opdat het ministerie *Molé*, ten gevolge der vervulde daadzaak, den blaam zoude kunnen afwijzen, welken de kiezers op hem zouden hebben kunnen werpen voor het verlaten van de belgische zaak.” Het gezegd blad haalt vervolgens, tot staving van zijn gevoelen, eene correspondentie uit Brussel van het parijsche blad *le Temps* aan, waarin gezegd wordt, dat het groote argument, hetwelk het kabinet van den heer *Molé* bij dat van Brussel doet gelden, en waardoor inzonderheid vorst *Leopold* geschokt werd, daarin bestond, dat Belgie door zijn tegenstand de openbare rust in Frankrijk bedreigde. Deze taal maakte meer indruk dan de van elders gedane bedreigingen; het belang en het bestaan der dynasty van *Lodewijk*

Philips en van *Leopold* was ten naauwste aan elkander verbonden. *l'Emancipation* vermeent uit het, gisteren door ons vermeld, artikel van *l'Indépendant* te moeten opmaken, dat de ministers zich bepalen zouden met aan de kamers, na de openlegging van zaken, de beslissing over te laten van den weg dien men zou moeten inslaan. Uit den toon van *l'Emancipation* blijkt het overigens genoegzaam, dat ook dit blad het er nu voor houdt, dat, althans bij het bewind, de geest van tegenstand geheel geweken is.

— Het *Commerce belge* behelst heden een artikel, waarin het door verscheiden voorbeelden, onder anderen met de inhaling te Brussel van de Luxemburger deputatie, met de inschrijvingen voor de gedenkpenningen ter eere van de heeren *Montalembert*, *de Mérode* en *Dumortier*, met de aanbieding van enkele patriottische hoofden om giften voor oorlogskosten te doen, enz., betoogt, hoe weinig bijval dergelijke manifestatien onder de massa der bevolking gevonden hebben.

— De Antwerpsche *Précurseur* behelst, met ligt te raden bedoelingen, een artikel, waarin herinnerd wordt, dat alle Staten van Europa, op verschillende tijdstippen afstand van grondgebied gedaan hebben, zonder zich te onteeren. Het beroept zich op het voorbeeld van Engeland ten aanzien der Noord-Amerikaansche Staten, van Frankrijk ten aanzien der overwinningen van het Keizerrijk, die zich van Rome tot aan Hamburg uitstrekte, van Spanje ten aanzien der Amerikaansche kolonien, van Nederland ten aanzien van België en de Kaap de Goede Hoop, van Turkije ten aanzien van Griekenland, enz.

— De Brusselsche *Courrier* zegt, dat het besturend commité van de nationale associatie [illegible] dagelijks in invloed en in leden vermindert. Behalve de generaal *Donckier* en 7 of 8 leden van de kamer van vertegenwoordigers, die reeds vroeger aan deze opgeworpene vereeniging vaarwel hebben gezegd, heeft thans ook de generaal *Niellon* die verlaten. Uit Henegouwen zijn eenige van de associatie uitgegane aanschrijvingen met minachting teruggezonden. Men heeft in die provincie, altijd volgens den *Courrier*, voor zekere protestatie, welke men van daar tegen den graaf *Duval de Beaulieu* wilde doen uitgaan, die in den senaat de zaak van vrede en toegevendheid heeft bepleit, slechts *vijf* onderteekeningen kunnen verwerven.

— De jongste zoon van vorst *Leopold* is voor eenige dagen vrij ernstig ongesteld geweest, doch wordt gezegd thans hersteld te zijn.

— Te Brussel werd gisteren de koers gedrukt, op het verspreiden van geruchten, dat de openbare rust bedreigd werd.

— Te Antwerpen waren gisteren (14 Februarij) genoteerd: Belg. 98½, ¾; 3 pCt. 68; Spanje 17 drie achtste; Nap. r. 93; Rom. L. 100⅛; Certif. te Antw. 99¼; Wissel op Amst. 1 pCt.; op Rott, 1⅛ pCt. v.

Blijkens de Londensche berigten tot den 13den dezer, is in plaats van den afgetreden minister van kolonien, lord *Glenelg*, benoemd de markies van *Normanby*, gouverneur van Ierland. De opvolger van dien markies is nog niet met zekerheid bekend. Naar men wil, zou de [illegible] lord *Clarendon* of lord *Radnor*. Men spreekt ook nog van andere veranderingen bij het departement van kolonien.

— De Nederlandsche minister, de heer *Dedel*, heeft maandag op het ministerie van buitenlandsche zaken, met lord *Palmerston* gearbeid.

— De beide Huizen hebben in de laatste dagen niet veel belangrijks verrigt. Dingsdag avond heeft lord *Morpeth*, in het Lagerhuis, de toestemming erlangd, om veranderingen voor te stellen in de Iersche armen-wet, welke in de laatste zitting is goedgekeurd.

— Met de stoomboot *Tagus* zijn er brieven uit Lissabon aangebragt tot den 6. De Portugesche senaat had zich eindelijk gevormd, zoodat de werkzaamheden der zitting een' aanvang hadden genomen. De commissie van het adres had deszelfs verslag uitgebragt, en de minister van financien had de begrootingswetten aangeboden. De inkomsten met het jaar 1838—39 waren daarbij uitgetrokken op 8000 contos (of 23 millioen gulden Hollandsch); de uitgaven op 30 millioen gulden, zoodat er een te kort van 6 millioen bestond. — Het adres van antwoord bevatte drie zinsneden, welke vijandig tegen het ministerie waren, onder anderen die betrekkelijk Spanje, gevende de kamer daarbij haar verlangen te kennen, dat, voor zoo veel de omstandigheden zulks toelieten, de Portugesche wapenen de zaak van *Isabella II* zouden ondersteunen, in gevolge de bestaande traktaten en de veiligheid van het Koningrijk.

Dingsdag stonden ter beurze de 3 pCt. gec. 92¼; dito gered. 93⅝; Ned. 2½ pCt. 54½; dito 5 pCt. 102¾; Spanje 19 drie achtste; Portugal 23¾; Columbia 28¾.

FRANKRIJK.

Tijdens het bestuur van koning KAREL X van Frankrijk, meende het Gouvernement geregtigd te zijn, om de ambtenaren die niet voor het leven aangesteld waren, te mogen afzetten, wanneer deze, als leden van het Parlement, in gevoelen verschilden met de regering. Daarvan werd bij den opstand tegen den koning eene voorname grief gemaakt; en breed werd de zoogenaamde schennis der staatkundige vrijheid uitgemeten, omdat het toen te pas kwam, daarmede de menigte in onrust te houden of in het harnas te jagen. Het duurde niet lang, of kort na de glorieuse dagen van 1830, vaardigde dezelfde graaf DE MONTALIVET, die toenmaals ook in het bestuur was, eene circulaire uit, waarbij aan de rijks-ambtenaren de verpligting werd onder het oog gebragt, om, door het in de hand werken van aan het bestuur strijdig voorkomende handelingen, de algemeene werking van het staatsbestuur niet te dwarsboomen; en men kwam er openlijk voor uit, dat geen bestuur mogelijk was, indien zij, die het vertrouwen van dat bestuur genoten, in plaats van in den geest des bestuurs te handelen, zich juist onledig hielden om het vertrouwen met ondank te beloonen en hetzelve te bemoeijelijken. Ook in ons land hebben tijdens de dagen van spanning die de uitbarsting des opstands vooraf gingen, maatregelen van de zijde der regering plaats gevonden, die getuigden dat ook het Nederlandsch bestuur in dat zelfde beginsel deelde, en zich het regt toekende, om het gegeven vertrouwen aan afzetbare ambtenaren te ontnemen, wanneer deze zich vijandig aan het bestuur toonden; maar de uitoefening van dat regt is slechts zeer zeldzaam geweest. Langen tijd is er geene sprake meer geweest van dat regt, dat niet dan door partijgeest kon betwist worden aan het bestuur, want het schijnt dat zonder tot dergelijke uitersten over te gaan, het bewind in Frankrijk zich heeft weten te handhaven; edoch dezer dagen weêrgalmt de lucht in dat land wederom van allerlei aantijgingen en klagten; en de opsomming der grieven geschiedt wederom met eene hartstogtelijkheid eveneens als of er anderwerf eene omverwerping van den troon te duchten ware, of althans een oproer stond uit te barsten. Ditmaal is de het circulaire door den minister van justitie en eeredienst, BARTHE, uitgevaardigd aan 's konings Procureur-Generaal in de Provincien; en het verdient wel aandacht; hoe de minister zich uitdrukt: de regering laat elks staatkundige overtuiging vrij, maar hij vermeent, dat de ambtenaren moeten doordrongen zijn van den pligt, uit hunne betrekking ontstaande; namelijk: dat zij, door onderling strijd te voeren, door tegenstrijdige gevoelens, niet den wettigen en betamelijken invloed vernietigen, welken het hoog bestuur uitoefenen moet in het belang der instellingen en der constitutionele monarchie. Schreeuwe hier vrij de oppositie uit al hare magt, dat het bestuur zich meer schuldig aan *coups d'etat* maakt dan voormaals *Villèle* of *de Polignac*, en verguize men eene leer die men vroeger heeft in toepassing gebragt, omdat het in werking brengen van dien anders zelf uitgeoefenden maatregel nu de krachten der partijen, of wil men, der coalitie neutraliseert; in die woorden der circulaire hervinden wij die zelfde beginselen van orde en handhaving der wet, die het bestuur regt heeft toe te passen, maar die zij, voorzigtig handelende, niet dan bij uitersten in praktijk moet brengen. Want hoe billijk de maatregel zijn moge, hoe streng regtvaardig dus ook, het ligt in den aard der zake dat men menigwerf het algemeen belang uit het oog verliest, bij het gevoel van meêwarigheid voor bijzonder belang, terwijl een zoodanige dikwerf grooter vijand wordt, en meer gevaarlijk voor den staat, na eene afzetting dan vóór dien tijd. Maar wij hervinden in die circulaire gaarne de drie navolgende punten: vooreerst de cordate erkentenis, dat het bestuur het zich als een regt toekent, de ambtenaren, die het vijandig zijn te ontslaan, en dat het daarvoor openlijk uitkomt; die erkentenis door een fransch bestuur na 1830 gedaan en in 1839 herhaald, wederlegt dus met ronde woorden de ijdelheid van dien grief, dien men zelfs ook aan ons bestuur in Nederland heeft willen aantijgen. Die woorden getuigen dus voor de waarheid van het beginsel: zonder toegedane ambtenaren is geene regering mogelijk. Ten andere treft het hier, dat niet verlangt wordt dat de ambtenaar zijne stem aan de regering verkoopt of geeft; maar dat hij de maatregelen en den wettigen invloed van het bestuur niet dwarsdrijft of verlamt; en hierin ligt de bekentenis, dat aan elk bestuur het regt toekomt, om op eene betamelijke en eerlijke wijze eenen noodzakelijken en wenschelijken invloed uit te oefenen. Eindelijk, de erkentenis, dat de staatsvorm in Frankrijk geene vereeniging is van drie onderscheidene van elkaar geheel onafhankelijke, niet elkander in de hand werkende staatsmagten, met een eminent hoofd, dat men Koning noemt, en waarvoor de doctrinaire partij het charter zou willen doen doorgaan; maar het koningschap, door een charter getemperd; en hierin vinden wij eene openlijke hulde van meer met de Europesche zeden en denkwijze overeenkomstige staatsbegrippen, eene toenadering tot de te onbepaald verworpene beginselen,

eene verklaring van staatsvorm, waardoor Frankrijk zich verzoent met het monarchaal Europa, en niet langer zich verblinden laat door de voorspiegeling van onbruikbare staatkundige theorien.

ALLERLEI.

Hoeveel de zevenjarige oorlog aan menschen en geld gekost heeft.

Dit wordt door Frederik den Groote in zijne schriften opgegeven. Van de *Pruissen* sneuvelden 180,000 krijgslieden in zestien groote veldslagen en belegeringen enz. Door de Russen kwamen buitendien nog 30,000 menschen om het leven. De *Russen* verloren 120,000 menschen in 4 voorname veldslagen en door de lange marschen. Den *Oostenrijkers* kostte de oorlog 140,000 menschen. De *Franschen* schatteden hun verlies op 200,000 menschen; de *Engelschen* het hunne en dat van hunne bondgenooten op 160,000 menschen. Het *Rijksleger* verloor 7,500 en het *Zweedsche* 28,000 menschen. Elk jaar verslond alzoo ver over de 100,000 menschen, zonder die welke door oorlogspest en zorgen, angst en kommer in de steden en dorpen stierven. Merkwaardig is echter de verzekering van Frederik II, dat hem den oorlog slechts 125 millioen gekost heeft; hetgeen jaarlijks 17—18 millioen uitmaakt, eene som, waarvan tegenwoordig het Pruissische leger niet kan onderhouden worden; was hierbij misschien niet gerekend al hetgeen hem de vijandelijke landen in natura en aan contributiën hebben opgebragt? want zijne bestrijders wisten zich na den oorlog naauwlijks uit hunne schulden te redden, terwijl hij nog volle kassen bezat en ongeveer 7 millioen tot ondersteuning aan de overheerde provinciën van zijn land konde uitbetalen.

167 KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

5de Trekking.	—	N°. 14808, een prijs van *f* 1000; N°. 48508, een prijs van *f* 1000.
6de	—	*Geene.*
7de	—	N°. 15237, een prijs van *f* 1000.
8ste	—	N°. 18357, een prijs van *f* 1000; N°. 10627, *f* 1000; N°. 4842, *f* 1000; N°. 5740, een prem. van *f* 2000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (*14 Februarij*) genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54⅛, negen zestiende; dito 5 pCt. 100¾; Kanzbill. 26¾, elf zestiende; Amort.-Synd. 94 drie achtste; Handelm. 175 drie achtste, ⅛; O. Indie 5 pCt. 98 drie zestiende; Sp. Ardoin 17⅝, ¾; oude Russen 105⅝.

VOKAAL EN INSTRUMENTAAL
CONCERT

VAN DEN HEER

J. WILLENT

EN ZIJNE ECHTGENOOT MEVROUW

WILLENT-BORDOGNI;

op Zaturdag, den 16. Februarij, 1839, 's avonds ten 7 ure, bij

[illegible]

[illegible]

I. AFDEELING.

1. Ouverture.
2. [illegible] Rossini, voorgedragen door Mevrouw Willent-Bordogni.
3. Fantaisie voor de Basson, gecomponeerd en uitgevoerd door den Heer J. Willent.
4. *Invocation*, Lamartines XVII. *Méditation*; muzijk van den Heer J. Willent, voorgedragen door zijne Echtgenoot.

II. AFDEELING.

1. Ouverture.
2. *La* [illegible], Lamartines XXVII. *Méditation*; muzijk van den Heer J. Willent, voorgedragen door zijne Echtgenoot.
3. Souvenir de [illegible], gecomponeerd en op de Basson uitgevoerd door den Heer J. Willent.
4. Variatiën van Rossini, voorgedragen door Mevrouw Willent-Bordogni.

KAARTJES ZIJN, TEGEN BETALING VAN *f* 1,—, VERKRIJGBAAR AAN HET BUREAU DER BREDASCHE COURANT, ALSMEDE IN HET HÔTEL DE GOUDEN LEEUW.

NB. NB. UIT DE HAND TE KOOP,
om met den 1. Mei 1839 te kunnen aanvaarden:

Het van ouds gerenommeerde LOGEMENT *DE DRUIF*, op de Havermarkt te *Breda*.

Aanvrage *franco* bij N. VAN SIEBERGEN Jr., in de Veemarktstraat aldaar, en bij D. PEETERS, Molenaar te *Gastel*.

CONTREFAÇON.

AVIS ESSENTIEL.

LA PATE PECTORALE DE REGNAULD AINÉ, Pharmacien à Paris, rue Caumartin, n° 45, recommandée par les principaux journaux de médecine français, et généralement ordonnée par les médecins les plus distingués de toutes les Facultés et Académies, pour la guérison des *Rhumes, Toux, Catarrhes, Coqueluches, Asthmes, Enrouements et Irritations de poitrine*, a été CONTREFAITE dans divers pays étrangers.

Comme on ne saurait prendre trop de précautions pour se garantir des contrefaçons, *surtout lorsqu'il s'agit de la santé*, nous prévenons les consommateurs que **LA VÉRITABLE PATE DE REGNAULD AINÉ**, telle que M. L. Frere, de Paris, la prépare, et telle qu'elle se vend depuis dix années dans toute l'Europe, ne se délivre qu'en boîte, et que chaque boîte est scellée d'une bande de papier vert dont voici le modèle.

Par Brevet d'Invention.

PATE DE REGNAULD AINÉ.

L. FRERE,

Elève et successeur de Regnauld ainé, et seul propriétaire de cette pâte.

Breda, chez Mrs. G. L. VAN MENS et VAN DEN GOORBERGH, Pharmaciens.

*** En vente, à la Librairie Hollandaise et Française de BROESE & COMP., à *Breda*:

COURS ÉLÉMENTAIRE

D'ART ET D'HISTOIRE MILITAIRES,

A l'usage des élèves de l'école royale spéciale Militaire; par J. ROCQUANCOURT.

Troisième Édition. Revue et considérablement augmentée.

Avertissement de l'Auteur. Ce n'est qu'après m'être assuré qu'il n'existait pas d'ouvrage qui pût faciliter l'enseignement de l'art militaire, tel que le programme en a été réglé pour l'École spéciale de Saint-Cyr, et sur les instances réitérées de M. le lieutenant-général Cavaignac, de M. le comte A. de Durfort, et des élèves eux-mêmes, que je me suis hasardé à publier cette première partie de mes leçons, après en avoir reçu toutefois l'autorisation de Son Excellence le Ministre de la guerre.

Ce travail, rédigé à la hâte, pendant les seuls instants que me laissent mes fonctions journalières de sous-directeur des études, je réclame tout l'indulgence du public, même celles de mes jeunes lecteurs. Puissent ces derniers y voir une nouvelle preuve de mon zèle pour leur instruction, et l'assurance du désir que j'aurai toujours de leur être utile!

S'il m'est permis d'espérer que des personnes éclairées daigneront m'adresser des conseils dans l'intérêt de l'enseignement, je les recevrai avec la plus vive reconnaissance, et tout amour-propre de ma part sera mis de côté.

Introduction. — Art militaire chez les Grecs. — Art militaire chez les Romains. — Art militaire chez les anciens. — Art militaire au moyen âge. — Art militaire [illegible]. — Louis XIII. — Art militaire. Louis XIV. — Art militaire. République. — Art militaire Napoléon. — [illegible].

Deux magnifiques volumes in-8°, imprimés en caraitères neufs, en deux colonnes, sur beaux papier velin satiné; avec 20 planches.

Prix de l'ouvrage complet [illegible] *f* 8,00.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers